

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Aan de grond:	Vastliggen op een ondiepte.
Aan de wind:	Een zeilkoers schuin tegen de wind in.
Aanmeren :	Voor korte tijd aan de wal vastleggen.
Aanvaringspeiling:	Methode om te zien of er gevaar bestaat op aanvaring door te kijken of de hoek t.o.v. een ander boot gelijk blijft of niet.
Achtergronds-peiling:	Methode om te zien of er gevaar bestaat op aanvaring door te kijken of de achtergrond verschuift t.o.v. de punt van een kruisende boot.
Afmeren:	Boot voor langere tijd vastleggen aan een vast punt.
Afvallen:	Van de wind af sturen, draaien naar lij.
Anti-fouling:	Verf voor onder de waterspiegel om aangroei te voorkomen.
Aanslaan:	Het bevestigen van lijnen en zeilen.
Achterlandvast:	Lijn van achterzijde boot naar een punt op de kade achter de boot.
Achterlijk:	De achterste rand of zoom van een zeil.
Achterlijker dan dwars:	Iets verder doorvaren bij een dwarspeiling voordat je overstag gaat om rekening te houden met het verlijeren.
Achterspring:	Lijn van achterzijde boot naar een punt midscheeps op de kade.
Bakboord (BB):	Vooruitkijkend, de linkerzijde van de boot.
Beaufort:	Eenheid om de windkracht aan te geven (van 0 t/m12).
Benedenlangs:	Aan de lijzijde.
Beleggen:	Een lijn vastmaken aan een kikker.
Bezeild:	Ronder overstag rechtstreek te bereiken.
Bijdraaien:	Manoeuvre waarbij de boot onder zeil zelfstandig stabiel ligt. De fok (indien aanwezig) staat bak, grootzeil is volledig los en het roer staat in de oploefstand.
Bijliggen:	Manoeuvre om een storm te weerstaan door hoog aan de wind te gaan liggen met zo min mogelijk zeil en gebruik van de motor.

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Binnen de wind:	Een zeilkoers iets verder van de wind af dan pal voor de wind. (risico op een klapgijp)
Boeg:	De voorkant van een boot.
Bomen:	Boot voortduwen met een vaarboom.
Bovenlangs:	Aan de loefzijde.
BPR:	Het Binnenvaart Politierglement (BPR) bevat de verkeersregels voor de meeste Nederlandse binnenwateren.
Buiswater:	Opspattend water tegen de boeg van de boot.
Catgetuigd:	zeilboot met alleen een grootzeil, De mast is dan relatief ver naar voren geplaatst. Dit type komt vooral veel voor op de kleinere, eenpersoonsschepen zoals Optimist en Laser.
Cunninghamhole:	Halstalie, Trimlijn waarmee het voorlijk van het grootzeil op spanning kan worden gebracht. Verplaatst de bolling van het zeil meer naar voren of achter.
CWO:	Commissie Watersport Opleidingen.
Deinzen:	Achterwaartse beweging van de boot.
Doft:	Bankje voor de roerganger, dwarscheeps geplaatst.
Dode hoek:	Het gebied (ca 45 graden) tussen de koers in de wind en hoog aan de wind waar je niet kunt zeilen.
Draaigijp:	Een gijp manoeuvre waarbij in een geleidelijk draai vanaf ruime wind wordt afgevallen, het grootzeil wordt overgebracht naar de andere kant en gelijk weer wordt opgeloeft tot ruime wind.
Driften:	Driften is een bedoelde zijwaartse beweging naar lij.
Dwarspeiling:	Een richting haaks op de boot bij een hoog aan de windse koers, gebruikt om te zien waar je uitkomt wanneer je hoog aan de wind over de ander boeg zeilt.
Engte:	Een versmalling in de vaarweg waarbij twee boten elkaar niet gelijktijdig kunnen passeren of voorbijlopen.
Fok:	Voorzeil dat geheel voor de mast staat.

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Fok bak:	De fok aan de loefzijde aantrekken zodat de fok een sterke afvallende werking krijgt.
Fok te loevert:	De fok aan zijde tegenover het grootzeil voeren wanneer je voor de wind vaart om het effectieve zeiloppervlakte te vergroten.
Fokkenschoot:	De lijn waarmee de fok wordt bediend.
Fokkenval:	De lijn waarmee de fok wordt gehesen.
Fokkemaat:	Bemanningslid dat verantwoordelijk is voor de bediening van de fok.
Gangboord:	Het horizontale dekvlak tussen voor- en achterdek.
Gennaker:	Asymmetrische spinnaker.
Genua:	Voorzeil dat gedeeltelijk voorbij achter de mast komt.
Giek:	Langwerpig deel van het tuig onder het grootzeil bevestigd om deze uit te houden.
Gijpen:	Manoeuvre waarbij het zeil naar de andere kant wordt overgebracht op een voordewindse koers.
Goed zeemanschap:	De verplichting om alles te doen om schade aan vaartuig en bemanning te voorkomen.
Grootschoot:	De lijn waarmee de zeilstand van het grootzeil wordt geregeld.
Grondblok:	De katrol van de grootschoot dat in de kuip is bevestigd.
Grootzeil:	Het zeil achter de mast dat aan de giek is bevestigd.
Grootzeilval:	De lijn waarmee het grootzeil gehesen wordt.
Halve wind:	Een zeilkoers loodrecht op de windrichting.
Halshoek:	De onderste voorste hoek van het zeil.
Harpsluiting:	Metalen D-vormige sluiting om lijnen, zeilen of blokken te monteren.
Helling:	De draaihoek dwars op de langs richting van de boot.
Helmstok:	Deel van het roer waarmee het wordt bediend.

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Hijsen:	Zeilen omhoog trekken.
Hoger:	Meer tegen de wind in gaan varen, Oploeven.
Hogerwal:	De oever waar de wind vandaan komt.
Hoge kant:	De kant van de boot die omhoog gaat wanneer de boot helling heeft onder zeil. Ook loefzijde.
Hozen:	Water uit de boot scheppen (Bijvoorbeeld met een hoosblik).
Hoofdwant:	verstaging die loopt vanaf de zijkant van de boot naar van de mast ter hoogte van de zalingen.
Hoog aan de wind:	Grenskoers waarbij zo scherp mogelijk tegen de wind in wordt gezeild om een niet bezeild punt te kunnen bereiken.
Hoogte winnen:	Voordeel behalen door dichterbij een in de wind gelegen doel te komen.
Huik:	Zeilkleed voor het grootzeil.
In de wind :	met de boeg naar de wind toe gericht.
Jagen:	Een boot met een lijn voortrekken vanuit de walkant.
Joystick:	Verlengstok aan de helmstok om deze vanaf het gangboord te kunnen bedienen.
Kiel:	Een zwaar langwerpige onderdeel onder de boot bedoeld om het verlijeren tegen te gaan, de boot stabiliteit te geven en om lift te creëren.
Kikker:	Een klamp met 2 uiteinden om een lijn op vast te zetten.
Killen :	Tegenbollen, Het klapperen van de voorzijde van een zeil.
Klapgijp:	Een ongecontroleerde/ onbedoelde gijp.
Klauwhoek:	De bovenste voorste hoek van een gaffelzeil.
Knijpen:	Te hoog aan de wind zeilen waardoor de snelheid te laag ligt.
Knik in de schoot:	Bewust iets lager dan hoog aan de wind sturen om snelheid te maken. Wordt gebruikt bij opkruisen op nauw vaarwater in de korte slag of haalboeg.
Knopen:	Nautische eenheid voor snelheid (1 zeemijl per uur of 1,852Km /uur).

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Koers:	De vaarrichting van de boot.
Kont:	De achterkant van een boot, ook spiegel of achtersteven genoemd.
Korte slag:	Haalboeg, het kortste rak hoog aan de wind bij het opkruisen in nauw vaarwater als de wind schuin op dit t vaarwater staat. Gebruik deze vooral om snelheid te maken.
Kraanlijn:	Lijn waaraan de giek hangt als het zeil niet gehezen is.
Krimpwind:	Verandering van windrichting tegen de klok in.
Kuip:	Het zitgedeelte in de boot voor de bemanning.
Lager varen:	Meer van de wind af, afvallen.
Lagerwal:	De oever waar de wind naar toe waait.
Landvast	Lijn waarmee de boot vastgelegd wordt aan de kade.
Lage zijde:	Lijzijde, de kant van de boot die omlaag gaat bij helling onder zeil.
Lange slag:	Strekslag, Het langste rak hoog aan de wind bij het opkruisen in nauw vaarwater als de wind schuin op dit vaarwater staat. Gebruik deze vooral om hoogte te maken.
Langswal:	De oever evenwijdig aan de windrichting.
Laveren:	Opkruisen, Afwisselend over BB en over SB 'aan de wind' zeilen om een bovenwinds punt te bereiken.
Leioog:	Oog of blok op het dek waar de fokkenschoot doorheen loopt.
Loefgierig:	De neiging van een boot om op te loeven wanneer de helmstok wordt losgelaten.
Loefzijde:	Zijde van de boot waar de wind de boot raakt. Ook hoge kant
Lijgierig:	De neiging van een boot om af te vallen wanneer de helmstok wordt losgelaten.
Lopend want:	Alle lijnen die gebruikt worden om de zeilen te hijsen.
Lijk:	De zoom of rand van een zeil. (voorlijk, achterlijk, onderlijk)

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Lijzijde:	Zijde van de boot waar de wind de boot verlaat. Ook lage kant.
Luwte:	Beschut gebied met minder wind. (windschaduw)
Mastworp:	Knoop om een lijn strak om een rondhout te bevestigen.
Melkmeisje:	Zeilstand op een voordewinds koers waarbij de fok te loevert staat.
Mik:	Standaard waarop de giek rustals de boot ligt afgemeerd.
MOB:	Man overboord.
Nachtklaar:	Alle handelingen die nodig zijn om de boot onbeheerd achter te kunnen laten.
Nauw vaarwater:	Smal vaarwater waar je slechts enkele bootlengtes hebt van oever tot oever.
Neerhouder:	Lijn die de giek bij de mast naar beneden trekt. Wordt gebuikt om op ruimere koersende giek beneden te houden en om de twist in het zeil te regelen.
Onderlijk:	De onderrand of zoom van een zeil.
Opdoeken:	Het 'opvouwen' van het zeil op de giek.
Opkruisen:	Laveren, Afwisselend over BB en over SB 'hoog aan de wind' zeilen om een bovenwinds punt te bereiken.
Oplopen:	Het inhalen van een ander boot.
Oploeven:	Koersverandering naar de wind toe.
Oppertje:	Opschieter naar een Hogerwal.
Opschieten:	Techniek van het netjes opruimen van een losse lijn door deze in lussen te leggen en deze samen te binden.
Opschieter:	Vanuit halve wind (of ruimer) de boot in de wind draaien met als doel om de boot af te remmen of te stoppen.
Optuigen:	Alle handelingen op de boot om het klaar te maken om te zeilen.
Overstag gaan:	Manoeuvre waarbij van zeilkant wordt gewisseld waarbij de boeg door de wind draait.

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Overzeild:	Te ver door gevaren na een dwarspeiling voordat overstag gegaan wordt zodat er lager dan hoog aan de wind het doel wordt bereikt
Peilen:	Een hoek bepalen.
Rechte Gijp:	Een gijpmanoeuvre waarbij eerst wordt afgevallen tot een koers binnen de wind en dan zeil wordt ingetrokken en gelijk wordt gevierd als de wind in de andere kant van het zeil valt.
Ree:	Commando dat je geeft om het moment van overstag aan te geven.
Reven:	Het zeiloppervlak verkleinen.
Rif:	Het systeem van het verkleinde grootzeil, (eerste rif en tweede rif)
Rolval:	Furlerlijn, De lijn waarmee de fok wordt ingerold.
Ruime wind:	Een zeilkoers schuin met de wind mee.
Ruimende wind:	verandering van windrichting met de klok mee.
Schijnbare wind:	De wind zoals die op een bewegende boot wordt ervaren. Wordt bepaald door richting en grootte van de werkelijke wind en de vaartwind. De richting kan je zien aan het vaantje. Het is de wind waarop we zeilen.
Schipper:	Eindverantwoordelijke op een schip, Dit hoeft dus niet altijd de stuurman te zijn.
Schoothoek:	De onderste achterste hoek van het zeil.
Schoten:	Lijnen waarmee de zeilstand bediend worden.
Schuurlijst:	Beschermlijst om schade aan de romp bij het schampen langs een paal te voorkomen.
S-gijp:	Een gijpmanoeuvre waarbij voor de wind het zeil eerst wordt ingetrokken, dan wordt afgevallen tot een koers binnen de wind.
Sliplanding:	Manoeuvre waarbij stapvoets op een aan de windse koers de snelheid wordt geregeld zodat de boot veilig kan aankomen bij een hogewal of langswal boei of mob.

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Sloepgetuigd:	boot met één grootzeil en één voorzeil. Kan zowel topgetuigd als gaffelgetuigd zijn.
Staad want:	Alle lijnen die de mast ondersteunen. Voorstag en zijstagen hoofdwant en topwant.
Stagen:	Staaldraden waarmee de mast overeind wordt gehouden.
Stormrondje:	De manoeuvre van ruime wind naar ruime wind over de andere boeg waarbij een gijp wordt vermeden door een overstag te maken.
Stootwil:	Fender, Stootkussen gevuld met lucht om de romp te beschermen.
Strijken:	De zeilen naar beneden laten zakken.
Stevenbeslag:	Bevestiging van de voorstag aan de romp.
Stuurboord (SB):	Vooruitkijkend, Rechterzijde van de boot.
Stuurman:	Degene die op dat moment het schip bestuurt. Niet gelijk aan schipper. Ook wel roerganger genoemd.
Tegenbollen:	Het klapperen van de voorzijde van een zeil als deze te los staat. Ook wel killen genoemd.
Tell tales:	Bandjes om de luchtroom langs het zeil zichtbaar te maken. Op de fok zowel aan loef en lij gemonteerd. Op grootzeil aan het achterlijk gemonteerd.
Tophoek:	De bovenste hoek van het torenzeil.
Topwant:	De verstaging die loopt vanaf de zijkant van de boot naar (bijna)de top van de mast.
Torenzeil:	Een driehoekig grootzeil.
Trekwal:	De gunstige windshifting ter plaatse van een schuine hogerwal/ langswal.
Trimmen:	Veranderen van de stand / vorm / profiel van het zeil om een zo optimaal mogelijk resultaat te krijgen.
Tuig:	Al het staand en lopend want gezamenlijk.

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Uit het roer lopen:	Het niet meer met het roer op koers te kunnen houden van een zeilboot doordat deze te veel helling maakt waardoor de boot oncontroleerbaar oploeft en in de wind draait.
Vaantje:	De aanwijzer in de top van de mast.
Vaarklaar maken:	Alle handelingen om de boot klaar te maken om te zeilen.
Vaartwind:	De wind die gemaakt wordt door de eigen snelheid van de boot. De richting is altijd tegengesteld aan de vaarrichting.
Vaarwater:	Het gebied waar een boot feitelijk kan varen. Verschilt per boot, een diep liggende boot heeft minder vaarwater dan een ondiep liggende boot.
Vaarweg:	Het gebied van oever tot oever.
Val:	Lijn waarmee een zeil gehesen en gestreken kan worden.
Verhalen:	Van ligplaats veranderen, de boot verplaatsen.
Verlijeren:	Onbedoeld zijdelingse beweging van de wind af.
Verwaaid liggen:	Door te veel wind ergens niet kunnen of willen uitvaren.
Vieren:	Lossen zetten (van schoten, vallen of andere lijnen).
Vierkant houden:	De boot rechtop houden, zonder helling.
Vlaag:	Een tijdelijke en plaatselijke windtoename.
Volvallen:	De wind in de zeilen vangen zodat er snelheid gemaakt kan worden.
Voordek:	Het dek-gedeelte voor de mast.
Voor de wind:	Zeilkoers tegengesteld aan de windrichting, met de wind mee.
Voorlijker dan dwars:	Iets eerder overstag gaan dan dat de dwarspeiling aangeeft ivm korte afstand en de draaicirkel van de overstag zelf.
Vooronder:	De ruimte onder het voordek.
Voorstag:	De stag die vanaf de boeg naar de mast loopt.
Voorlandvast:	Lijn vanaf voorzijde boot naar een punt op de kade voor de boot.

AIRFORCE ZEILWOORDENBOEK

Voorspring:	Lijn vanaf voorzijde boot naar een punt op de kade midscheeps.
Voorlijk:	De voorzijde van een zeil.
Vrijboord:	De verticale hoogte van de zijkant van de boot. De afstand tussen gangboord en de waterlijn.
Want:	De stagen die zijwaarts steun geven aan de mast.
Wantputting:	De bevestiging van de wanten aan de romp van de boot.
Ware wind:	De werkelijke wind zoals je die ervaart als je zelf stil staat. De richting kan je zien aan een vlag op de wal of de golfrichting.
Waterlijn:	Het grensvlak tussen onderwater en bovenwater.
Waterverplaatsing:	Het onderwatervolume of totaalgewicht van een boot.
Windshifting:	Een tijdelijke op plaatselijke verandering van windrichting.
Zaling:	Horizontale stang halverwege de mast die het topwant naar buiten drukt en zo de hoek verandert en de mast meer sterkte en stijfheid geeft.
Zeemijl:	Nautische afstandsmaat gelijk aan 1852 m.
Zeilgroef:	De rail of gleuf in de mast waardoor de sledes van het grootzeil lopen.
Zeilklaar maken:	Alle handelingen om de boot gereed te maken om te gaan zeilen.
Zeilkleed:	Huik, dekkleed om het zeil dat op de giek samengebonden is om deze te beschermen tegen de weersinvloeden.
Zeillat:	Smalle soepele lat van kunststof, die in een zeilzakje op het achterlijk van een zeil geschoven wordt om het zeilprofiel te verbeteren. Doorgelat betekent dat de lat doorloopt tot aan de mast.
Zeilgroef:	De rail of gleuf in de mast waardoor de sledes van het grootzeil lopen.